

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121574493
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6121574493.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom Prosta 18, 008 50 Varšava, Poľská republika, IČO: 001 254 524, konajúca v Slovenskej republike prostredníctvom mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Pribinova 10, 811 09 Bratislava, IČO: 36 819 638, zast. MCGA legal, s.r.o., so sídlom Partizánska 2, 811 03 Bratislava, IČO: 36 715 662, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XX, XXX XX B., o zaplatenie sumy 5.003 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 2Csp/13/2022-142 zo dňa 19.07.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 5.003,00 Eur spolu s úrokom vo výške 848,16 Eur a 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.003,00 Eur od 12.03.2020 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že medzi žalobcom ako bankou a žalovaným ako majiteľom bol založený záväzkový vzťah, a to Zmluvu o spotrebiteľskom úvere mKreditka zo dňa 27.10.2016, na základe ktorej sa banka zaviazala poskytnúť žalovanému revolvingový úver s úverovým limitom na kreditnej karte do výšky 5.000 eur, ktorý sa opakovane obnovoval pri každej uhradenej splátke. Považoval za nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalobca (banka) ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom). Zároveň ide i o spotrebiteľský úver.

Súd prvej inštancie mal ďalej preukázané, že žalovaný nesplácal splátky úveru riadne a včas, preto výzvou, resp. oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 07.01.2020, žalovanému doručenému dňa 21.01.2020, žalobca vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy a oznámil mu skutočnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Súd mal preukázané, že žalobca dlžnú sumu neuhradil. Okrem toho mal súd preukázané aj riadne skúmanie bonity žalovaného, o čom svedčia skutočnosť uvedené žalovaným v žiadosti o vydanie kreditnej karty, keď uviedol svoj príjem, záväzky, rodinný stav a okrem toho žalobca posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver aj jeho preverením v SRBI s negatívnym výsledkom. Konštatoval, že mal preukázané poskytnutie úveru

žalovanému zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá obsahovala všetky predpoklady, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch v prípadoch takýchto zmlúv vyžaduje. Žalovaný požiadal žalobcu (banku) o poskytnutie revolvingového úveru deň predtým, než so žalobcom uzavrel zmluvu, čo znamená, že spotrebiteľ s vysokoškolským vzdelaním mal dostatočný priestor si zmluvné dojednania preskúmať a oboznámiť sa s nimi. Poplatky, ktoré banka účtovala a ktorých výška nebola celkom zjavne neprimeraná, boli dohodnuté priamo v zmluve, a to uvedením druhu poplatku a jeho výšky. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie nezistil také nedostatky v zmluvných dojednaniach, s ktorými zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru alebo ich neprijateľnosť a tiež mal preukázané riadne skúmanie bonity žalovaného, žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na zaplatenie sumy 5.003 eur spolu s úrokom vo výške 848,16 eura a 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.003 eur od 12.03.2020 do zaplatenia.

3. O trovách konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným súd prvej inštancie rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), e), f), g) a h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s otázkou povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť (bonitu) splácať poskytnutý úver. V napadnutom rozsudku neuviedol súd všetky okolnosti a kritériá potrebné na to, aby bola zachovaná odborná starostlivosť pri posúdení jeho bonity ako klienta. Nahliadnutie len do bankového registra tzv. SRBI nemožno za žiadnych okolností považovať za splnenie si povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť klienta splácať ten-ktorý úver. file_0.png

file_1.wmf

V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie zrejme len nedopatrením opomenul, že existujú aj iné registre (minimálne tzv. nebankový register), z ktorých žalobca mal vychádzať pri posúdení schopnosti splácať poskytnutý úver. Ďalej poukázal na to, že v spotrebiteľskej zmluve, resp. v dokumentoch k nim pripojených je uvedená výška RPMN v jeho neprospech, čo spôsobuje minimálne bezodplatnosť a bezúročnosť poskytnutého úveru. Taktiež spotrebiteľská zmluva a s ňou spojené dokumenty neobsahujú všetky podstatné náležitosti tak, ako to ukladajú príslušné ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Vo vzťahu k výške ročnej úrokovej sadzby 21,99 % je toho názoru, že táto je neprimeraná a v rozpore s dobrými mravmi. V neposlednom rade poukázal na neplatnosť vyhlásenia mimoriadne] splatnosti spotrebiteľského úveru, nakoľko § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyžaduje uplatnenie práva žiadať zaplatenie celej pohľadávky (§ 565 Občianskeho zákonníka). Žalobca však len oznámil, resp. vyzval, že ak sa dlžná suma neuhradí v lehote do 15 dní od doručenia tejto výzvy, dochádza k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, avšak k samotnému uplatneniu práva vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru nikdy nedošlo. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalobca stotožnil v plnom rozsahu s rozsudkom súdu prvej inštancie a navrhol ho potvrdiť ako vecne správny a priznať náhradu trov konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného ohľadné nedostatočného skúmania platobnej schopnosti žalovaného pred uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy poukázal na svoje predchádzajúce podanie, v ktorom súdu predložil dôkazy o posúdení platobnej schopnosti dlžníka podľa výpisov z dostupných registrov (vrátane nebankového registra), ktoré nevykazovali známky rizika platobnej neschopnosti žalovaného. Zotrváva na názore, že si splnil všetky povinnosti stanovené príslušnými právnymi predpismi účinnými v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo vzťahu ku skúmaniu bonity žalovaného pred uzavretím zmluvy. Nad rámec svojich doterajších dôkazov priložil k odvolaniu vlastnú správu bližšie špecifikujúcu výpočet platobnej schopnosti žalovaného. Vo vzťahu odvolacím námietkam ohľadne neprimeranosti úrokovej sadzby v rozpore s dobrými mravmi žalobca uviedol, že úroková sadzba 21,99 % ročne dojednaná v zmluve je bežnou úrokovou sadzbou pre tento druh spotrebiteľského úveru formou revolvingového úveru. Napokon pokiaľ ide o tvrdenú neplatnosť vyhlásenia spotrebiteľského úveru, k tejto odvolacej námietke odkázal na svoje predchádzajúce písomné vyjadrenie v konaní.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní vzhľadom na včas podané odvolanie žalovaného preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

8. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývajú, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7 Cdo 7/2010).

10. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že 27.10.2016 bola prostredníctvom elektronických prostriedkov medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným (majiteľom) ako dlžníkom uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere D. E. č. F. (ďalej len „Zmluva, č.l. 45 spisu). Na základe tejto Zmluvy bol žalovanému poskytnutý revolvingový úver v podobe úverového limitu dostupného na kreditnej karte vo výške 5.000 eur, zriadený úverový účet s tarifou D. a vydaná hlavná kreditná karta typu D. C. G..

11. V konaní nebolo sporné, že týmto prípade išlo vzhľadom k subjektom Zmluvy (dodávateľ podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a spotrebiteľ podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) o zmluvu spotrebiteľskú podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Možno bez najmenších pochybností konštatovať, že v danom prípade išlo o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá bola uzavieraná vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť nemohol. Zároveň túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úvery v rámci svojho podnikania spotrebiteľovi, možno podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

12. V súvislosti so zákonom vyžadovanými podmienkami pre právne účinné predčasné zosplatenie celého dlhu v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, ustanovenie § 53 ods. 9 OZ, ako lex specialis k všeobecnému ustanoveniu § 565 OZ upravuje podmienku, podľa ktorej dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Z Poslednej výzvy k uhradeniu dlžnej čiastky/vyhlásenie okamžitej splatnosti zo 07.01.2020 (č.l. 50 spisu) odvolací súd zistil, že žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej čiastky v celkovej výške 422,80 eura. Žalobca vyzval žalovaného k úhrade tejto sumy vrátane poplatku vo výške 4 eur najneskôr do siedmych dní od doručenia tejto výzvy, ako aj k uhradeniu všetkých ostatných dlžných splátok, ktoré budú splatné po doručení tejto výzvy s upozornením, že ak nedôjde v tomto termíne k uhradeniu dlžnej pohľadávky, je táto výzva zároveň aj vyhlásením mimoriadnej okamžitej splatnosti pohľadávky, a to vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný nesplatil minimálnu splátku podľa zaslaného výpisu, čím porušil ust. 2 bod 2.8.14 Obchodných podmienok vydávania a používania kreditných kariet v banke, ktoré sú súčasťou Zmluvy a banka je ako veriteľ pohľadávky oprávnená odstúpiť od Zmluvy, a zároveň

požadovať vrátenie dlžnej čiastky spoločne s príslušenstvom. K vyhláseniu okamžitej splatnosti dôjde dňom nasledujúcim po márnom uplynutí pätnásťdňovej lehoty na uhradenie dlhu.

14. Oprávnenie požadovať zaplatenie celej dlžnej sumy, ktorá mala byť platená v splátkach, podľa § 565 OZ predstavuje jednostranný právny úkon, pre ktorý je potrebný prejav vôle konajúceho voči adresátovi tohto právneho úkonu. Aj z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ vyplýva, že výzva na zaplatenie dlžnej sumy (pred zosplatením) slúži ako upozornenie na budúcu možnosť veriteľa uplatniť (dohodnuté) právo na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Pre účinné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru sa okrem predchádzajúcej výzvy na úhradu dlžnej splátky úveru vyžaduje ďalší právny úkon - samostatné vyhlásenie úveru za predčasne splatný, a to až po uplynutí troch mesiacov, od kedy sa žalovaný dostal do omeškania zo zaplatením príslušnej splátky, aj to len najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Preto je podľa názoru odvolacieho súdu vylúčená kumulácia výzvy so žiadosťou o predčasné zaplatenie celej pohľadávky.

15. Na základe vyššie uvedeného sa preto javí odvolaciemu súdu, že v predmetnom zmluvnom vzťahu medzi stranami sporu nedošlo k platnému a účinnému vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, a toto je v rozpore so zákonnými ustanoveniami § 53 ods. 9 OZ. Žalobca doposiaľ nepreukázal úkon žiadosti o zaplatenie celej pohľadávky, keď podľa názoru odvolacieho súdu aj výzva veriteľa s upozornením na uplatnenie práva podľa § 565 OZ a aj žiadosť o zaplatenie celého dlhu by mali byť dva samostatné úkony veriteľa.

16. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi

17. Úrok z úveru, ako jedna zo základných náležitostí zmluvy o úvere, bol v zmluve uvedený vo výške 21,99 % ročne z poskytnutého úveru. Výška priemernej úrokovej miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny v mesiaci október 2016 (zmluva uzavretá 27.10.2016) pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka (podľa bodu 3.4. písm. d/ ii) úver bude splácaný v priebehu 12 mesiacov v rovnakých mesačných splátkach 467,95 eura), podľa údajov evidovaných a zverejňovaných Národnou bankou Slovenska, predstavovala 6,34 %. Úrok uvedený v Zmluve teda predstavuje viac než jej trojnásobok.

18. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že Najvyšší súd SR už v rozsudku sp.zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012 (vydanom pred uzavretím Zmluvy) jednoznačne stanovil, že neprimeranou a odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nebankové subjekty sa spravidla bránia uvedenému porovnaniu s poukazom na rozdiely či už v zabezpečení pohľadávok z úverov, ako aj v rozdieloch v riziku splácania úverov pri nebankových subjektoch. Súd síce môže do istej miery vyššie náklady pri úveroch poskytovaných nebankovými subjektmi akceptovať, ale aj táto výška je limitovaná, najmä všeobecnými ustanoveniami vyplývajúcimi z občiansko-právnych vzťahov, a to z § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Hoci Občiansky zákonník ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné úroky dojednať, z tejto skutočnosti samo o sebe nemožno vyvodiť, že by výška úrokov závisela výslovne len od dohody účastníkov zmluvy (zvlášť, keď v danom prípade formulárovej, vopred pripravenej zmluvy bez možnosti zásahu do jej obsahu zo strany žalovaného o dohode v pravom zmysle slova ani nemožno hovoriť). Práve pod vplyvom neprimerane žiadaných vysokých úrokových sadzieb zo strany nebankových subjektov bola zákonná úprava nevyhnutnou. Do civilného práva bola zákonom č. 106/2014, ktorý nadobudol účinnosť od 01.06.2014, ktorým bol Občiansky zákonník novelizovaný, zavedená úžera (§ 39a).

19. Odvolací súd preto konštatuje, že v danom prípade sa dohoda o úroku javí ako absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže výška úroku bola žalobcom stanovená v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že v danom prípade dokonca veriteľom nebol nebankový subjekt, ale banka.

20. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

23. Odvolací súd konštatuje, že v danej veci sa javí dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, a to podľa ust. § 11 ods. 2 v spojení s ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Cieľom ust. § 7 a § 11 ods. 2 ZoSÚ je efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyššiu stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky príjmov a výdavkov, ale od žalobcu ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

24. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, tak z informácií, ktoré získa z iných dostupných zdrojov. Odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda okrem vyžiadania si potrebných informácií od spotrebiteľa, si aktívne zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

25. Odvolací súd sa zaoberal otázkou, ako súd prvej inštancie posúdil, či žalobca pri skúmaní bonity žalovaného postupoval spôsobom vyššie uvedeným. Zo Žiadosti o vydanie kreditnej karty D. zo dňa 26.10.2019 (č.l. 89 spisu) vyplývajú údaje o osobných a zárobkových pomeroch žalovaného t.j. jeho stav, počet vyživovacích povinností, bývanie, zdroj príjmu a jeho výška, vzdelanie, a v prípade záväzkov prehlásenie žalovaného, že na jeho osobu nebol podaný konkurzný návrh, avšak okrem výpisu zo Spoločného registra bankových informácií z 26.10.2016 (č.l. 93 spisu) a nehodnoverného overenia príjmu vo výške 900 eur, bez označenia osoby, ktorej príjem bol overený a uvedenia dátumu, kedy došlo k overeniu (č.l. 92 spisu), nebolo doposiaľ preukázané, že by si žalobca overil a dôkladne analyzoval a vyhodnotil žalovaného lustráciou v nebankovom registri, aby zistil, či žalovaný mal v danom čase aj iné nebankové záväzky a ak áno, v akej výške a či bol s ich úhradou v omeškaní, alebo tieto iné dlhy riadne splácal, nezisťoval celkové výdavky domácnosti žalovaného za účelom schopnosti žalovaného splácať úver. Bližšie informácie ku skúmaniu bonity žalovaného predložil v rámci Správy k výpočtu

platobernej schopnosti žalovaného, avšak až v odvolacom konaní, pričom nepochybne mal k dispozícii tieto informácie už v konaní pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie sa doposiaľ nevenoval tomu, či žalobca zisťoval priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie (napr. SIPO, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.). Pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, nie je dostatočné. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, vrátane pravidelných mesačných výdavkov, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Iba vzájomným porovnaním všetkých rozhodujúcich činiteľov je totiž možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je schopný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky.

26. Za týchto okolností sa zatiaľ javí, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ a tieto svoje povinnosti hrubo porušil, keď riadne neskúmal výdavky žalovaného vrátane bežných výdavkov súvisiacich s domácnosťou, čím sú podľa názoru odvolacieho súdu naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ, t.j. že úver je bezúročný a bez poplatkov.

27. Odvolací súd preto z vyššie uvedených dôvodov rozsudok prvoinštančného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Úlohou prvoinštančného súdu bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby. Súd prvej inštancie opätovne posúdi splnenie zákonných podmienok na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ. Posúdi primeranosť dohodnutého zmluvného úroku vo vyššie uvedených intenciách. Ďalej opätovne preskúma povinnosť žalobcu ako veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle ustanovení § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ v rámci vyššie naznačených intencií. Za týmto účelom vykoná dokazovanie. Po opätovnom posúdení veci súd prvej inštancie rozhodne a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).